

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»
XVIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XVIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**PROCEEDINGS
of the XVIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**2023
Астана**

УДК 001+37
ББК 72+74
G99

«GYLYM JÁNE BILIM – 2023» студенттер мен жас ғалымдардың XVIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XVIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2023» = The XVIII International Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2023». – Астана: – 6865 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-337-871-8

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001+37
ББК 72+74

ISBN 978-601-337-871-8

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023**

“Апалы-сіңлілі екеудегі” Жарқынай, “Қамсыздандыру агенттігіндегі” Нәзира сынды әйел образдарын шебер суреттеді.

Шәрбану Бейсенова тек өз заманындағы әйел тағдырымен шектелмей, тарихи деректерден де прозалық шығармалар жасады. Солардың бірі “Сүйінбике – ұлы дала аруы” атты еңбегі. Сүйінбикенің асқан даналығын, өз елін қорғаудағы ерлік істерін көрсету арқылы қазақ әйелдерінің күрескерлік рухын ашады. Және мұны жазушы тек құр қиялмен емес, талай архивтерді ақтарып отырып жазады, ізденеді, зерттейді. Шынында да Сүйінбике кім екінің біле бермейтін тарихи тұлғаны өз ұрпағына таныстыру үшін қаламгер талай кітап, архив ақтарып, талай жерге барып, оның елін, жерін, т.б. өз көзімен көріп, бес ғасыр бұрынғы тарихи оқиғалармен танысып басы бүтін тарихты танытатын туындыны тарту етті. Осыдан-ақ Шәрбану Қонақбайқызының ғылымға деген іңкәрлігі байқалады.

Бұл сөзімізді дәлелдей түсер тағы бір шығарма Шәрбану Бейсенованың соңғы жылдары жарық көрген “Ұрпағына ұран болған аналар” атты еңбегі. Бұл еңбекте ел тарихындағы есімі ерекше аталып келген аяулы аналарымыздың, ару қыздарымыздың ұлтқа үлгі, ұрпаққа өнеге боларлық тағылымдары, елдікті нығайтудағы іс-әрекеттері туралы танымдық жазбалары енгізілді Соның ішінде Бөрте ханым, Қызай, Абақ, Қарқабат аналарымыз туралы құнды деректер келтірілген. Елдік істерге араласып, отбасының ғана емес, тұтас ұлттың ұйытқысы бола білген Рәбия Сұлтан бегім, Жаған бике ханым, Бопай ханым сияқты тарихи тұлғаларымыздың да өмірі зерттелеген.

Жазушының еңбектеріндегі әйел бейнесін зерттей келе оның қазақ әдебиетіне жаңа бір тыныс алып келгенін байқадық. Академик Серік Қирабаев Шәрбану Бейсенованың қазақ әйелдерінің обейнесін ашу арқылы әдебиетке қосқан мол мұрасы жайлы айтқан пікірі осыған дәлел: «Журналистік қызметте жүріп өмір таныған Шәрбанудың шындықты терең түсінуі мен адамдарды тануы оның жазушылық қаламына жел бергені оның шығармашылығынан анық байқалады. Қаламгерге тән байқағыштық, құбылысты сурет күйінде көру де оған көп көмектескен. Сөйтіп, Шәрбанудың сәтті шығармашылық еңбегіне жол ашқан. Оның характері де дара, суреттейтін оқиғалары (сюжет, фабула) да нанымды, тілі де құнарлы, ойлы. Айтары бар, ұсынар сабағы мен ғибраты да мол. Оны қазақ әйелі табиғатының жыршысы деуге әбден болады» [3]. Серік Қирабаевтың бұл сөзі Шәрбану Бейсенованың шығармаларына берген лайықты баға.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Пірәлі Г Шәрбану шығармашылығындағы нарратология мәселесі // Егемен Қазақстан. -28 қаңтар, -2021.
2. Бейсенова Ш. Топ жарған қыздар. – Алматы: Жалын, 1985.
3. Мәсімханұлы Д. Әйел әлемінің жыршысы // Астана ақшамы. -20 желтоқсан. -2022.

ӘОЖ 070.1

АҚПАРАТТЫ ЖЕТКІЗУДІҢ ЗАМАНАУИ ЖАНРЛАРЫ МЕН ФОРМАЛАРЫ

Бәзіл Инабат Қуатқызы

b.inabat.kz@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Журналистика және саясаттану
факультетінің 4-курс студенті,
Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Ғ.М.Ақсейіт

Қазіргі таңда көптеген адамдар үшін қолжетімді болған, әр минут сайын мақсатты аудиториясын кеңейтіп және дәстүрлі БАҚ-тан бірқатар көрсеткіштер бойынша озып келе

жатқан желілік бұқаралық ақпарат құралдары жеделдетілген өмір қарқыны жағдайында біртіндеп басымдыққа ие болуда. Көп уақытты артқа шегермей-ақ бірнеше жылдар бұрын халық спорт, мәдениет, әлеумет, қоғам және т.б тақырыптар бойынша мәліметті баспасөзден алатын, газет-журнал айтарлықтай танымал еді. Ал, бүгінгі таңда жағдай мүлде бөлек, қазақстандықтар техникалық прогреске қарай жылжуда.

Бүгінде Қазақстан халқының 15% ғана өздерін қызықтыратын ақпаратты газеттен немесе өзге баспа басылымдарынан алады. Әзірге рейтингтің көшбасшысы-тұрғындардың 80% - ы қолдайтын теледидар, бірақ соңғы жылдары теледидар аудиториясының өсу қарқыны айтарлықтай төмендеді. Сонымен қатар, радио да өз тыңдаушыларын жоғалтуда. Бірақ, интернет саласы өзінің аудиториясының өсімімен мақтана алады. Қазақстанда ойын-сауық үшін көбірек қолданылатын әлеуметтік желілерде қазіргі таңда жаңалықтар әлдеқайда жиі қаралатын болған.

Бүгінгі таңда дербес компьютерді пайдаланатын әрбір адам басқа пайдаланушылар үшін қолжетімді бұқаралық ақпарат құралдарын жасай алады, өйткені бұл ретте арнайы техникалық жабдықты пайдаланудың қажеті жоқ. Ақпаратты берудің бұл тәсілі әр адамның ақпараттық кеңістігін қалыптастыратын сапалы жаңа мәдени құбылыс болып табылады. Алдағы уақытта бұл процесс қайтымсыз алға жылжитын болғандықтан, БАҚ қызметкерлерінің жаңа технологияларды қолдану жолдарын және жаңа ақпарат берудің жанрлары мен формаларын зерттеу маңызды. Осы тұста зерттеу нысаны – желілік БАҚ-тағы интернет-жанрлар жайлы зерттеу жұмысында толыққанды айтылып өтеді.

Бұл ғылыми мақаламызда технологияның дамуына байланысты пайда болған журналистканың ақпарат берудегі жаңа формалары мен жанрлары туралы мәселелер қозғалады. Зерттеу жұмысында мультимедиалық журналистика – қазіргі әлемдегі медиакоммуникацияның жаңа салаларының бірі ретінде және интернет пен цифрлық технологиялардың қатар дамуы медиаға өз түзетулерін енгізгені терең талданады. Ғылыми-практикалық нәтижелер Қазақстанда бұқаралық ақпарат құралдарын дамыту тұжырымдамасын қалыптастыруда, БАҚ жүйесіндегі кейінгі сапалық және сандық өзгерістерді талдамалы түрде болжау және бұл одан әрі ғылыми-зерттеу қызметінде пайдаланылуы мүмкіндігі талданады. Сонымен қатар, заманауи желілік басылымдардағы жанрлардың түрлері зерттеліп, интернет жанрларын бөлу принциптерін анықтау, интернет-басылымдардың заманауи жанрлары ұғымын сипаттау, желілік журналистиканың жалпы жағдайын талдау, оның дамуындағы негізгі тенденциялар мен процестерді анықтау жұмыстары жүзеге асырылады.

Осы тұста интернет ортасының процесін ақпараттық дәуірдің тұтас бейнесін білмей түсіну мүмкін емес. Оның құбылыстары мен өзгерістерінің теориялық негіздемесі М.Кастельс, М. Маклюэн және Э. Тофлердің ғылыми еңбектерінде кездеседі. Веб-орта журналистиканың бұрыннан бар жанрларын түрлендіруге және синтездеуге ғана емес, сонымен қатар қазіргі тәжірибе дәлелдейтін жергілікті желілік жанрлардың қалыптасуына ықпал етеді. Интернет-журналистика мен виртуалды жанрдың қалыптасуының теориялық мәселелерін шешу әлі де әзірленуде, сондықтан бүгінгі күні бізде әртүрлі негіздерге сүйене отырып, осы ұғымдарды түсіндіруде көптеген тұжырымдамалар мен тәсілдер бар. Мысалы, зерттеушілер Е.И. Горошко, Е.А. Жигалина, Е.А. Землякова және Л. Ю. Щипицина интернет жанрлары туралы қазіргі теорияны талдауда лингвистикалық тәсілді қолданады. Басқа ғалымдар (Л.А. Капаназе, М.Л. Макаров, А.Н. Саенко, В.С. Смирнов) техникалық критерий арқылы Интернетте жанрлық білім беру мәселелерін зерттейді. Басқалары – виртуалды дискурс (Л.Ф. Компанцева) және т. б. арқылы жанрлық білім беру мәселелерін түсідіреді.

Бүгінгі таңда бізде интернет-журналистикаға қатысты «жанр» ұғымын түсіндірудің көптеген тәсілдері бар. Жанр ұғымын анықтау процесінде теоретиктердің бір бөлігі оның негізгі жүйе құраушы компоненттерін ажыратады. Сонымен, зерттеушілер Е.И. Горошко, Е.А. Жигалина, Е.А. Землякова, Л.Ю. Щипицина өздерінің ғылыми еңбектерінде лингвистикалық тәсілге сүйене отырып, «виртуалды жанр» терминін қолдануды жөн көреді. Осы тұжырымдама бойынша, бір жағынан, Интернет желісіндегі коммуникацияның әртүрлі

түрлері мен аспектілерін, ал екінші жағынан, жедел ақпарат алмасу арналары (ICQ, Miranda, QIP, Microsoft Messenger, Yahoo Messenger және т.б.) арқылы байланысқан сөйлеу әрекетінің типтік түрін білдіреді. Желілік тілдің жұмыс істеу ерекшеліктеріне және Интернеттегі байланыс жағдайларына қызығушылық XX ғасырдың екінші жартысынан бастап пайда болды. Интернет арнайы желілік мәдениеті бар жаңа бұқаралық коммуникация құралы ретінде қабылдана бастады. Жанрды зерттеуде екі позиция бар, біріншісі – лингвистика бағытында, мұнда жанр мәтіннің сапалы, негізгі сипаттамаларының тұрақтылығын сипаттайтын категорияны білдіреді. Сонымен қатар, қазіргі лингвистикада субгенр, гипержанр және жанроид сияқты жанрлық формалар да ерекшеленеді. Сонымен қатар, субжанр деп бір актілі мәлімдемелер болып табылатын жанрлық форма түсініледі. Гипержанр дегеніміз – әлеуметтік-коммуникативті жағдайлармен бірге жүретін және олардың құрамында бірнеше жанрларды біріктіретін барлық жанрлық макроқұрылымдардың бірлестігі. Ал жанроид мағынасы – сөйлеушілер нормативті деп танитын, бірақ жанраралық дискурсивті кеңістікте орналасқан өтпелі форма анықталады.

Екінші позиция интернет-лингвистиканың дамуына негізделген: морфология мен синтаксистен бастап прагматикаға дейін және компьютер экранынан мәтіндерді қабылдау ерекшеліктеріне дейінгі барлық тілдік деңгейлердегі Интернеттің коммуникативті кеңістігін зерттеу ерекшеліктерімен байланысты барлық ғылыми рефлексияны қамту. Осы тәсіл аясында жанрлық білім беру туралы көзқарастардың бүкіл жүйесін жаңғырту байқалады және жаңа ұғымдар енгізілуде. Бұл ақпарат алмасу шарттарының қарқынды өзгеруіне байланысты, оларға сәйкес материалды ұсыну формалары түбегейлі өзгереді. Бұл тұрғыда интернет байланысының коммуникативті функцияларына байланысты құрылған виртуалды жанрлардың жіктелуі қызығушылық тудырады.

Осы ғылыми жобада мультимедиалық журналистикада жаңа формалар мен жанрлардың қолданудың белгілері мен ерекшеліктерін анықтау мақсаты қойылды. Осы мақсатқа жету үшін бірқатар міндеттер тұжырымдалып, шешілді. Жанрлар жүйесін сипаттау және мультимедиалық журналистиканың даму кезеңдерін зерттеу кезінде «мультимедиалық журналистика» терминін түсіну үшін қажетті негізгі ұғымдардың анықтамалары берілді, қалыптасудың негізгі кезеңдері анықталды және нақты жанрлық демаркация тек теорияда және белгілі бір дәрежеде ақпараттық көздерде болатындығы негізделген. Мультимедиалық журналистиканың жанрлық жүйесін зерттей отырып, біз нақты жанрлық демаркация тек теорияда және белгілі бір дәрежеде ақпараттық көздерде болады деген қорытындыға келдік. Іс жүзінде жанр жүйесінің шекаралары жанрлардың үнемі бірігуіне және ақпарат берудің жаңа формаларының пайда болуына байланысты жойылды. Нәтижесінде жанрлар синтезделеді және дамиды, осылайша жанрлық жүйе үздіксіз толықтырылады. Алайда, қазіргі зерттеушілер журналистиканың мәтіндік, мультимедиалық және синтетикалық жанрларын бөліп көрсетеді. Сонымен қатар, журналистиканың классикалық жанрлары жойылған жоқ, тек ең алдымен тұтынушының назарын мүмкіндігінше ұзақ ұстау үшін желілік журналистика жанрларды араластыруға көбірек қызығушылық танытады.

Осылайша, сторителлинг туралы авторлық түсінік қалыптасты. Біздің көзқарасымыз бойынша, бұл журналистиканың әртүрлі жанрлары мен форматтарында ұсынылған баяндаушының жеке тарихының объективі арқылы ақпарат беру тәсілі. Сондықтан бұл ұғымды жанрға немесе форматқа жатқызу дұрыс емес, өйткені «әңгіме» формадан гөрі әдіс, процесс немесе технология болып табылады. Ұқсас пікірді ұстанатын танымал медиа зерттеушілердің еңбектеріне сүйене отырып, біз әңгімелеудің үш түрін анықтадық: ауызша, жазбаша және мультимедиалық. Ғылыми мақаланың мақсаты медиа ортада сторителлингті зерттеу болғандықтан, сәйкесінше мультимедиалық (цифрлық) сторителлингтің негізгі сипаттамалары бөлінді. Әр түрлі дереккөздерді зерттеу нәтижесінде біз мультимедиалық әңгімелеу әрдайым жақсы құрылымдалған, барлық мультимедиалық компоненттерді үйлесімді түрде біріктіретін және сюжет трансмедиялық түрде дами алатын және әрекетке итермелейтін эмоционалды сюжетті қамтуы керек деген қорытындыға келдік.

Мультимедиалық сторителлинг форматтарын қарау барысында біз сипаттамалардың жалпы жиынтығын бөлдік: баяндау, мультимедиалық, интерактивтілік, «қатысу әсерінің» болуы, бір оқиға аясында сызықтық емес сюжет құру мүмкіндігі. Сондай – ақ, уақыт өте келе және медиа мүмкіндіктердің дамуымен мультимедиалық сторителлингтің көбірек форматтары пайда болады деп айтуға болады, бірақ олардың барлығы бір мақсатты ғана көздейді – аудиторияның назарын аудару және сақтау. Жаңа технологиялардың көмегімен бұл форматтар негізгі сезім мүшелеріне әсер ете алатындығы нақтыланды: көру (фотосурет, визуалды дизайн, сонымен қатар бейнедегі сурет), есту (аудио кірістірулер, подкасттар, сондай-ақ бейнедегі дыбыс), және тактильді сезімдер (әрбір сөзге қол тигізуге мүмкіндік беретін әртүрлі гаджеттердегі сенсорлық экранды пайдалану). Сондай-ақ, интернеттегі ең танымал және кең таралған сторителлинг форматы мультимедиалық лонгрид екендігі анықталды. Лонгридтің жалпы сипаттамасы да берілді. Әр түрлі дереккөздерді зерттеу нәтижесінде біз белгілі бір тұжырымдар жасадық. Лонгрид-мәтіннің үлкен көлемі мен мультимедиалық элементтердің өзара байланысымен сипатталатын журналистиканың жаңа форматы, оның негізінде баяндау жатады. Лонгридтің мәтіндік негізі ретінде эссе, репортаж, журналистік зерттеу, мақала, шолу және олардың элементтері сияқты жанрлар болуы мүмкін, бұл көп жанрлықты көрсетеді. Мұндай форматтағы жоба қызықты тақырыптарды қозғайды, бірнеше тараулардан тұрады және арнайы жүйе, ретпен орналастырылады. Лонгридтер сызықтық және сызықтық емес түрде ұсынылуы мүмкін, ал барлық аудиовизуалды және мәтіндік элементтер өзара байланысты болуы керек және сюжетті дамыта отырып, бір-біріне қайшы келмеуі керек.

Осылайша, қазіргі интернет-басылымдардың жанрлары толық зерттелмеген, белсенді дамып келеді деген қорытынды жасауға болады. Күн сайын, ай, жыл сайын жаңа нәрсе ашылады. Интернет-басылымдардың таралуы мен пайда алу деңгейінде бұл пропорционалды түрде көрінеді, қазіргі уақытта желіде табыстың қалыптасуына жол бар. Интернет пен әлеуметтік желілер журналистік жанрлардың дәстүрлі өрісін байыта түсті.

Қорыта айтқанда, виртуалды жанрлар мәселесінің бүгінгі жағдайына жүргізілген талдау бұл саланың теориялық және практикалық тұрғыдан айтарлықтай қарқынды дамып келе жатқанын көрсетті. Бұл бағыт жүргізіліп жатқан зерттеулердің әртүрлілігінің жоғары дәрежесімен ерекшеленеді, өйткені әртүрлі салалар: лингвистика, информатика, коммуникативистика тұрғысынан жазылған ғылыми жұмыстар мен зерттеулер жиі көрінеді. Ешқандай асыра сілтеусіз интернетті ғаламдық бұқаралық ақпарат құралы ретінде қарастыруға болады. Сонымен қатар, мақаланың мультимедиалық журналистика жағдайында жұмыс істейтін медиа мамандар үшін теориялық және практикалық маңызы бар екенін атап өткен жөн.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Булатова М.Б. Б 65 Интернет-журналистика и новые медиа: Учебное пособие. – Костанай: КГУ имени А.Байтурсынова, 2018. – 77 б.
2. Хиллиард Р. Телевизия, радио және жаңа медиаға мәтін жазу. 11-ші басылым. – Алматы: Ұлт-тық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020. – 528 б.
3. Bandura A. Social cognitive theory of mass communication // Media effects: Advances in theory and research. 61-90 б.
4. Горошко Е. И., Жигалина Е. А. Виртуальное жанроведение: устоявшее и спорное // Учен. записки Таврического нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации". Харьков, 2011. Том 24 (63). № 1. Ч. 1. 105-106 б.
5. Кастельс М. Галактика Интернет. Екатеринбург, 2004. 220 б.
6. Еркімбаев А. Конвергентті журналистика және мультимедиа / Мультимедиа анықтамалығы. – Алматы: «Adal Plus» ЖШС, «SagiNur» баспасы, 2013. -164 б.
7. Шындалиева М.Б. «БАҚ-тың имиджі мен брендінің маңызы». – Астана, 25.12.2014.
8. Бейсенқұлов А. «Қазақстандық БАҚ-тың жаңа ақпараттық технология негізінде дамуы»: кандидаттық диссертация авторефераты. – Алматы, 2001.

9. <https://bugin.kz/18395-zhurnalictikanynh-negizgi-funktsiyasy-men-qyzmeti>
10. https://el.kz/akparattik_kazakstan_zhana_medianin_damui_25336/
11. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста / под ред. С. Г. Корконосенко. СПб., 2000.
12. <http://newreporter.org/2014/01/10/7-trendov-cto-zhdet-novye-media-v-2014-godu/>
13. <http://www.inform.kz/rus/article/2776505>
14. Жапек М., Оразбай Г. Қазақстандық интернеттің тұған күні қашан? // ҚазҰУ хабаршысы. - 2008.-№1.- 42-45 б.
15. Байтілеуова Г. Ақпараттық технологиялардың тиімділігі // Қазақстан мектебі. – 2008. - №6. – 34 б.
16. Алексеева М.И., Барышева О.В., Гиляревский Р.С. Электронная книга. Взгляд в будущее М., 2000.
17. См.: Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: западные теории и концепции. М., 2005.
18. Цифрларды тарихқа қалай айналдыруға болады. Жаңа бастап жатқандарға мәліметтер журналистикасы. Гамбург, Новосибирск, Луцк, 2020
19. Рэндалл Д. Әмбебап журналист. – М., 1996
20. Дэвис Э. Техногнозис: миф, магия и мистицизм в информационную эпоху / пер. с англ. С. Кормильцева, Е. Бачиной, В. Харитоновой. — Екатеринбург: Ультра. Культура, 2008.

ӘОЖ 070:94(574)

«АЛТЫН АДАМНЫҢ» ӘЛЕМ МҰРАЖАЙЛАРЫНА ШЕРУІНІҢ БАҚ – ТА КӨРІНІС ТАБУЫ

Бекетаева Нүргүл

nurgul@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ халықаралық журналистика

білім беру бағдарламасы бойынша 1-курс магистранты

Ғылыми жетекші – Г.Ш.Әшірбекова

ХІХ ғасырдың соңы мен ХХ ғасырдың басында қалыптасып, әлеуметтік ғылымдар институтының негізгі салаларының бірі ретінде қазығын берік қаққан журналистиканың бүгінгі күні қоғамда алатын орны айрықша. Ғалым Г.И. Хмара «журналистика – ақпарат тарату, ағартушылық, көңіл көтеру (гедонизм) функцияларын атқарады» – деген анықтама берсе, ресейлік академик В.Г. Афанасьев қоғамды басқару процесін анықтағанда: «БАҚ – тың басты функциясы – саяси тәрбиелік, насихаттық, басқарушылық және ұйымдастырушылық қызмет» деп атап көрсетеді [4. 89,90].

Журналистиканың негізгі міндеті – қалың бұқараға ақпарат тарату, қатардағы қарапайым жұмысшыдан ел тізгінін ұстаған азаматтарға дейін жергілікті елдімекен, ауыл, қала, облыс, республика төңірегінде, қажет болған жағдайда, мемлекеттен тыс, әлемдік аренада орын алып жатқан түрлі деңгейдегі оқиғалар мен іс-шаралардан хабардар ету.

Жоғарыда атап өткендей, бүгінгі таңда халықты ақпараттандыру мәселесіне ерекше мән беріледі. Осы тұста әлем журналистикасы зор қарқынмен дамумен қатар жаһандандудың көшінен де қалыспай, БАҚ-тың жаңа түрлерін, үрдістерін қалыптастырып келеді [3.21]. Бұған бірден бір себеп, адамзат қазір жаһандану кезеңінде өмір сүріп жатыр. Жаһандану дегеніміз не? Жаһандану ұғымына лайықты анықтаманың бірін британдық әлеуметтанушы Энтони Гидденс берді, оның пайымдауынша, жаһандану дегеніміз – жергілікті жерде орын алып жатқан оқиғалардың негізгі тізбегіне, құрамдас бөлігіне алыс шалғайда жатқан